

IETEIKUMI ARODSLIMĪBU ĀRSTIEM OBLIGĀTĀS VESELĪBAS PĀRBAUDES SLĒDZIENA NOFORMĒŠANAI OVP KARTĒ

SATURS

Ievads	3
1. Norikojums uz obligāto veselības pārbaudi	4
2. Atzinuma sagatavošana par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam	7
2.1. Atzinuma sagatavošana, ja veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam	8
2.2. Atzinuma sagatavošana, ja veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam	11
2.3. Atzinuma sagatavošana, ja konstatētas arodslimības pazīmes	14
2.4. Atzinuma sagatavošana oficiāli apstiprinātas arodslimības gadījumā	15
Papildu informācija	16
Pielikumi	
1. <i>pielikums</i> . Obligātās veselības pārbaudes karte (no MK noteikumiem nr. 219)	
2. <i>pielikums</i> . Aptauja par veselības stāvokli	
3. <i>pielikums</i> . Latvijas Arodslimību ārstu biedrības vadlīnijas par kontrindikācijām darbā kaitīgos darba apstākļos	
4. <i>pielikums</i> . Rekomendējamas frāzes ierakstīšanai OVP kartes 12. punktā	
Elektroniskie pielikumi	
1. <i>pielikums</i> . Obligātās veselības pārbaudes karte (no MK noteikumiem nr. 219, <i>MS Word</i> dokuments)	
2.1. <i>pielikums</i> . Aptauja par veselības stāvokli (A4 formāts, <i>MS Word</i> dokuments)	
2.2. <i>pielikums</i> . Aptauja par veselības stāvokli (A5 formāts, <i>MS Word</i> dokuments)	

IEVADS

Vairums cilvēku darbā pavada nozīmīgu dzīves daļu, tādēļ nevar noliegt darba faktoru ietekmi uz mūsu veselību. Lai padarītu cilvēku darba mūžu garāku, savlaicīgi pamanītu un novērstu iespējamu darba vides radīto veselības traucējumu attīstību, Latvijā viens no darba devēja pienākumiem ir obligāto veselības pārbažu (OVP) veikšana.

Obligātās veselības pārbaudes ir svarīgs darba aizsardzības pasākums, kuram jāpieiet ļoti atbildīgi, jo OVP ir nepieciešamas, lai darbs būtu drošs gan pašam nodarbinātajam, gan apkārtējiem. Pret OVP nedrīkst izturēties formāli, jo dažreiz no obligātās veselības pārbaudes kvalitātes ir atkarīga darbinieka dzīvība (var būt nelaimes gadījuma risks). Turpretī, parakstot atzinumu par veselības stāvokļa neatbilstību veicamajam darbam, nevar vieglprātīgi aizliegt cilvēkam strādāt, jo jebkuram obligātās veselības pārbaudes rezultātam var būt ne tikai medicīniskas, bet arī juridiskas sekas (gan nodarbinātajam, kuru var atlaist no darba, gan pašam ārstam).

Jāatceras arī tas, ka saskaņā ar pētījuma “Darba apstākļi un riski Latvijā 2009–2010” datiem, darba aizsardzības speciālistu aptauja liecina, ka 30,5% speciālistu nepiekrīt vai drīzāk nepiekrīt apgalvojumam, ka “*ārstu sniegtās konsultācijas / ieteikumi ir praktiski pielietojamas*”. Tas norāda uz to, ka, gan veicot obligātās veselības pārbaudes, gan sastādot rekomendācijas / ieteikumus nodarbinātajiem un darba devējiem, arodslimību ārstiem vienmēr jārikojas pēc augstākajiem profesionālajiem kritērijiem, ņemot vērā arī to speciālistu vajadzības, kuri saņems nodarbināto obligātās veselības pārbaudes kartes.

Šis materiāls ir domāts arodslimību ārstiem, lai palīdzētu pieņemt pareizu lēmumu OVP gaitā par nodarbinātā veselības stāvokļa atbilstību vai neatbilstību veicamajam darbam, kā arī OVP kartē pareizi noformēt slēdzienu un ieteikumus darba devējam.

KĀPĒC NEPIECIEŠAMAS OBLIGĀTĀS VESELĪBAS PĀRBAUDES?

Nodarbināto obligāto veselības pārbažu (OVP) **mērķis** ir pēc iespējas agrāk **atklāt** nodarbināto **veselības traucējumus**, ko rada darba vides ietekme, lai tos **savlaicīgi ārstētu** un, ja iespējams, **atgrieztu nodarbināto darbā**.

Regulāri veiktu OVP mērķis ir arī nodarbināto **veselības uzraudzība, lai novērstu:**

- nodarbināto saslimšanu ar arodslimībām;
- jau esošo slimību progresēšanu;
- nelaimes gadījumus darbā, kuru cēlonis ir darbinieka veselības stāvoklis vai slimības;
- ar darbu nesaistītu slimību saasināšanos un to komplikācijas.

Atcerieties!

Obligāto veselības pārbažu mērķis nav kādam atļaut vai neatļaut strādāt! Mērķis ir pēc iespējas agrāk atklāt nodarbināto veselības traucējumus, ko rada darba vides ietekme, tos savlaicīgi ārstēt un atgriezt nodarbinātos darbā!

Obligāto veselības pārbažu (OVP) veikšanu reglamentē MK noteikumi nr. 219 “**Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude**” (pieņemti 10.03.2009.).

Noteikumi neattiecas uz veselības pārbaudēm, kas veicamas jūrniekiem, karavīriem, gaisa kuģu apkalpes locekļiem un gaisa satiksmes vadības dispečeriem, kā arī Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm.

Obligātās veselības pārbaudes nepieciešamību nosaka **Darba aizsardzības likuma** (pieņemts 20.06.2001.) 15. pants, kurā noteikts, ka:

- 1) darba devējs **nodrošina obligātu veselības pārbaudi** tiem nodarbinātajiem, kuru veselības stāvokli ietekmē vai var ietekmēt veselībai kaitīgie darba vides faktori, un tiem nodarbinātajiem,

kuriem darbā ir īpaši apstākļi. Kārtību, kādā veicama obligātā veselības pārbaude, nosaka Ministru kabinets;

- 2) **izdevumus**, kas saistīti ar nodarbināto obligātām veselības pārbaudēm, **sedz darba devējs**;
- 3) **izdevumus**, kas saistīti ar obligātām veselības pārbaudēm **pirms darba** tiesisko vai valsts civildienesta tiesisko attiecību **uzsākšanas, pēc savstarpējas vienošanās** sedz attiecīgā persona no saviem līdzekļiem vai darba devējs.

OVP kārtība vai citas prasības, kas attiecas uz to veikšanu vai ir saistītas ar nodarbināto veselības uzraudzību, ir noteiktas arī citos **normatīvajos dokumentos**:

- Ķīmisko vielu likums (pieņemts 01.04.1998.) ar saistītiem dokumentiem;
- Epidemioloģiskās drošības likums (pieņemts 11.12.1997.) ar saistītiem dokumentiem;
- Ārstniecības likums (pieņemts 12.06.1997.);
- MK noteikumi nr. 494 "Noteikumi par darbiem, kas saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai un kuros nodarbinātās personas tiek pakļautas obligātajām veselības pārbaudēm" (pieņemti 27.11.2001.);
- MK noteikumi nr. 189 "Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar bioloģiskajām vielām" (pieņemti 21.05.2002.);
- MK noteikumi nr. 325 "Darba aizsardzības prasības saskarē ar ķīmiskajām vielām darba vietās" (pieņemti 15.05.2007.);
- MK noteikumi nr. 343 "Darba aizsardzības prasības, strādājot ar displeju" (pieņemti 06.08.2002.);
- MK noteikumi nr. 803 "Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās" (pieņemti 29.09.2008.);
- MK noteikumi nr. 149 "Noteikumi par aizsardzību pret jonizējošo starojumu" (pieņemti 09.04.2002.);
- u. c.

Obligātu veselības pārbaudi organizē, veic un atzinumu par strādājošā atbilstību veicamajam darbam ir tiesīgs parakstīt **tikai arodslimību ārsts**.

Obligātu veselības pārbaudi veic personām, kuras ir nodarbinātas vai kuras paredzēts nodarbināt darbā, kur viņu veselības stāvokli ietekmē veselībai kaitīgi darba vides faktori, un / vai darbos, kuros ir īpaši apstākļi (darbos, kur pastāv augsts nelaimes gadījumu risks gan pašam nodarbinātajam, gan apkārtējiem).

OVP kvalitātes rādītājs ir atklāto slimību skaits, t. sk. arodslimību skaits, starp izmeklētajiem nodarbinātajiem, nevis apskatīto darbinieku skaits.

1. NORĪKOJUMS UZ OBLIGĀTO VESELĪBAS PĀRBAUDI

Norīkojumu uz obligāto veselības pārbaudi (t. s. OVP karti) izsniedz un tās I sadaļu aizpilda darba devējs vai tā pilnvarotā persona (praksē tie visbiežāk ir uzņēmumu darba aizsardzības speciālisti, personāla vadītāji u. c.). OVP kartes I sadaļā tiek norādīta informācija, uz kādu ārstniecības iestādi tiek nosūtīts darbinieks OVP veikšanai, darba devēja dati, darbinieka personas dati, profesija, veselībai kaitīgie darba vides faktori un darbs īpašos apstākļos, darba stāžs to ietekmē, kā arī nosūtīšanas iemesls. Šī materiāla 1. pielikumā pievienojam OVP karti no MK noteikumiem nr. 219 (materiāla pielikumā OVP karte pieejama arī kā *MS Word* dokuments).

OVP kartes I sadaļā norādītā informācija ir adresēta arodslimību ārstam, kurš organizēs un veiks obligāto veselības pārbaudi. OVP kartes II sadaļu par OVP rezultātu aizpilda arodslimību ārsts. Arodslimību ārsts kartē norāda, vai darbinieka veselības stāvoklis atbilst / neatbilst veicamajam darbam, kā arī uzraksta ieteikumus darba devējam, kā drošāk nodarbināt strādājošo un kādi darba apstākļi jāpielāgo viņa veselības stāvoklim. OVP kartes III sadaļa ir domāta darba devēja atbildei uz arodslimību ārsta ieteiktajiem pasākumiem. Šo sadaļu aizpilda darba devējs vai viņa pilnvarotā persona pēc OVP pabeigšanas un kartes saņemšanas no arodslimību ārsta.

**OVP kartes I sadaļu aizpilda darba devējs vai tā pārstāvis.
Nav pieļaujama labojumu veikšana darba devēja uzrādītajā informācijā!**

Pirms uzsākt obligāto veselības pārbaudi, ir svarīgi uzmanīgi izpētīt OVP karti, kuru iesniedz nodarbinātais, un pārliecināties par:

- 1) ārstniecības iestādi, uz kādu darba devējs nosūtījis nodarbināto, un vai šī norāde ir pareiza;
- 2) izmeklējamā nodarbinātā personību – vai uz OVP atnākusi persona ir tā pati, kuras dati ir uzrādīti OVP kartē (pārbaudīt personas apliecinātos dokumentus, vēlams ar fotogrāfiju);
- 3) nodarbinātā informētību – vai viņš pats ir iepazinies ar OVP karti un vai viņa profesija, norādītie kaitīgie faktori un īpašie apstākļi atbilst īstenībai;
- 4) darba vides kaitīgajiem faktoriem – uzmanīgi izpētīt darba devēja uzrādītos kaitīgos darba vides riska faktoros un īpašos apstākļus darbā – gan kodus, gan atšifrējumus (nepaļauties tikai uz uzrādītajiem kodiem);
- 5) nosūtīšanas iemeslu – izpētīt, kādēļ nodarbinātais tika atsūtīts uz OVP, – vai tā ir pirmreizējā, vai periodiskā, vai ārpuskārtas veselības pārbaude (kāds iemesls, kāds bija darba devēja uzdots jautājums);
- 6) OVP kartes izsniegšanas datumu.

Ja veselības pārbaudes kartē nav norādīta precīza informācija par veselībai kaitīgajiem darba vides riska faktoriem vai darbu īpašajos apstākļos un tādēļ nav iespējams veikt kvalitatīvu veselības pārbaudi, arodslimību ārsts VAR PIEPRASĪT no darba devēja papildu informāciju par darba vidē esošajiem veselībai kaitīgajiem darba vides faktoriem un īpašajiem apstākļiem, kuriem nodarbinātais ir pakļauts, kā arī, ja nepieciešams, pieprasīt darba devējam precizēt veselības pārbaudes kartē norādīto informāciju, nesniedzot atzinumu par nodarbinātā veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam. Šajā gadījumā arodslimību ārsts var nosūtīt vēstuli darba devējam ar šādu lūgumu vai arī izdarīt attiecīgu ierakstu veselības pārbaudes kartes 12. punktā un atdot OVP karti nodarbinātajam nodošanai darba devējam.

Periodiskās un ārpuskārtas (papildu) veselības pārbaudes veikšanai darba devējs nosaka noteiktu laiku, ne mazāku par četrām nedēļām. Nodarbināto nedrīkst atstādināt no darba, ja viņš norādītajā termiņā nav veicis veselības pārbaudi **no viņa neatkarīgu objektīvu apstākļu dēļ**, par kuru iestāšanās nodarbinātais paziņo darba devējam.

Pēc tam, kad OVP kartē uzrādītā informācija ir izpētīta un precizēta, arodslimību ārsts atbilstoši MK noteikumu nr. 219 **1. un 2. pielikumam** izmeklējamās personas nosūta laboratorisko izmeklējumu veikšanai un pie citiem speciālistiem obligātai mērķtiecīgai apskatei un izmeklēšanai.

Arodslimību ārsts izmeklē darbinieku **saskaņā ar OVP kartē norādītajiem kaitīgajiem darba vides faktoriem un īpašajiem apstākļiem** (atbilstoši noteikumu 1. pielikuma 1., 2., 4. un 6. vai 7. kolonnā un 2. pielikuma 1., 2., 4. un 6. vai 7. kolonnā uzrādītajai informācijai – skatīt MK noteikumu nr. 219 1. pielikumā un 2. pielikumā). 1. pielikuma 8. kolonnā uzrādītā ķīmisko vielu noteikšana bioloģiskajās vidēs tiek izdarīta, ja konkrēto analīzi ir iespējams veikt akreditētā

laboratorijā. Katrā individuālajā gadījumā arodslimību ārsts pēc indikācijām izvērtē, vai nepieciešami **papildu** izmeklējumi pie citiem speciālistiem (atbilstoši 1. un 2. pielikumu 5. ailē norādītajiem izmeklējumiem).

Ja persona ir nodarbināta vai viņu ir paredzēts nodarbināt darbā ar jonizējošā starojuma avotiem, veselības pārbaudi veic VSIA Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Aroda un radiācijas medicīnas centra speciālisti (MK noteikumu nr. 219 punkts 5.2.).

1. pielikums
Ministru kabineta
2009. gada 10. marta noteikumiem nr. 219

Veselībai kaitīgie darba vides faktori

Nr. p. k.	Kaitīgie darba vides faktori	Piezīmes	ārstu - speciālistu apskates		laboratoriskie un funkcionālie izmeklējumi		
			Obligāti nepieciešamās speciālistu apskates	Papildus nepieciešamās speciālistu apskates	Pirmreizējā veselības pārbaude	Periodiskā veselības pārbaude	Ķīmiskās vielas noteikšana bioloģiskās vidēs* – veic pēc nepieciešamības, ja iespējams noteikt un novērtēt
1	2	3	4	5	6	7	8

* Ķīmisko vielu koncentrācijas noteikšanu organismā veic akreditētas laboratorijas.

2. pielikums
Ministru kabineta
2009. gada 10. marta noteikumiem nr. 219

Darbi īpašos apstākļos

Nr. p. k.	Veicamo darbu vispārīgs raksturojums	Piezīmes	Ārstu-speciālistu apskates		Obligāti veicamie laboratoriskie un funkcionālie izmeklējumi		Medicīniskās kontraindikācijas veicamajam darbam (veselības traucējumi, kuru gadījumā pastāv risks attīstīties situācijām darbā, kas rada nelaimes gadījumu risku pašam nodarbinātajam vai apkārtējiem)	
			Obligāti nepieciešamās speciālistu apskates	Papildus nepieciešamās speciālistu apskates	Pirmreizējā veselības pārbaude	Periodiskā veselības pārbaude	Absolūtās*	Izvērtējamās
1	2	3	4	5	6	7	8	9

* Ja šo veselības traucējumu dēļ darbs konkrētajos īpašajos apstākļos saistīts ar nelaimes gadījumu risku pašam nodarbinātajam vai apkārtējiem cilvēkiem.

Gadījumā, ja galīgā slēdziena sniegšanai ir nepieciešami papildu izmeklējumi (ārpus noteikumu 1. un 2. pielikumā norādītajiem izmeklējumiem), arodslimību ārsts parasti tos nozīmē, rakstot **konsultanta slēdzienu ģimenes ārstam**.

Gadījumā, ja arodslimību ārsts izmeklē personu pirmo reizi (pirms darba tiesisko attiecību vai valsts civildienesta tiesisko attiecību uzsākšanas) vai līdz šim šī persona bija izgājusi OVP citās iestādēs un nav ziņu par viņas veselības stāvokli, **arodslimību ārsts** izvaicā izmeklējamo personu

un aizpilda aptaujas veidlapu par veselības stāvokli (MK noteikumu nr. 219 4. pielikums). Aptaujas veidlapu paraksta izmeklējamā persona pēc tam, kad pārliecinājusies, ka informācija veidlapā atbilst viņas teiktajam. Aptaujas veidlapu arodslimību ārsts **iekļauj** personas medicīniskajā dokumentācijā (MK noteikumu nr. 219 III nodaļas 27. punkts). Arodslimību ārstu ērtībām šim materiālam ir pievienota aptaujas anketa (skatīt 2. Pielikumu), kura pieejama arī atsevišķi kā MS Word dokuments – gan A4, gan A5 formātā.

Nav pieļaujams, ka aptaujas veidlapas par veselības stāvokli aizpilda un paraksta cita nepiederoša persona (ģimenes ārsts, darba devējs vai kolēģi)!

Pacients sniegto ziņu patiesumu apliecina **ar savu parakstu**, tādējādi paaugstinās **paša pacienta atbildība par veselības pārbaudi**, un arodslimību ārsts tiek juridiski pasargāts no ziņu slēpšanas par veselības stāvokli no pacienta puses. Svarīgi pacientam paskaidrot, ka informācijas slēpšana var būt bīstama pašam nodarbinātajam, jo tas var radīt risku viņa veselībai, t. sk. palielinot nelaimes gadījumu risku, un neatrisina nekādas problēmas. Arī 2009.–2010. gadā Latvijā veiktais pētījums “Darba apstākļi un riski Latvijā” apliecināja to, ka pacienti bieži slēpj ziņas par savas veselības stāvokli – 31,5% aptaujāto nodarbināto atzina, ka nesūdzas un nesūdzētos par savu veselības stāvokli.

Ja arodslimību ārstam pietrūkst informācijas par pacienta veselības stāvokli vai darba apstākļiem, lai sniegtu atzinumu par strādājošā atbilstību veicamajam darbam, saskaņā ar MK noteikumu nr. 219 šādiem punktiem arodslimību ārsts ir tiesīgs:

*“28. punkts. Arodslimību ārsts var **lūgt** izmeklējamās personas **ģimenes ārstam papildu informāciju**, lai precizētu aptaujas veidlapā sniegtās ziņas.*

*29. punkts. Arodslimību ārsts, ja viņš to uzskata par nepieciešamu, var no darba devēja pieprasīt **darba vides risku novērtējuma rezultātus**, kas attiecas uz izmeklējamās personas darba vietu.*

*33. punkts. Lai pārliecinātos par darba apstākļiem, kuros nodarbinātais veic darbu, arodslimību ārstam ir tiesības pēc iepriekšējas vienošanās ar darba devēju **apmeklēt tā nodarbinātā darba vietu**, kura veselību viņš pārbauda”.*

2. ATZINUMA SAGATAVOŠANA PAR PERSONAS VESELĪBAS STĀVOKĻA ATBILSTĪBU VEICAMAJAM DARBAM

Pēc visu izmeklējumu rezultātu saņemšanas arodslimību ārsts apkopo iegūto informāciju, izvērtē nodarbinātā veselības stāvokli un sniedz atzinumu par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam, aizpildot abos veselības pārbaudes kartes eksemplāros II sadaļu “Atzinums par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam”.

OVP kartes 2. eksemplārs paliek arodslimību ārsta medicīniskajā dokumentācijā. Noteikti jāatceras, ka visu speciālistu apskašu slēdzieni un laboratorisko vai funkcionālo izmeklējumu rezultāti jāiekļauj personas medicīniskajā dokumentācijā.

Konstatētie veselības traucējumi tiek vērtēti, ņemot vērā Latvijas arodslimību ārstu biedrības “Vadlīnijas par kontrindikācijām darbā kaitīgos darba apstākļos” (apstiprinātas LAĀB sēdē 05.03.2010.) (3. pielikums) un MK noteikumu nr. 219 2. pielikuma 8. un 9. kolonnā norādītās kontrindikācijas darbam un izvērtējamos veselības stāvokļus.

Izmeklējamām personām, kuras nodarbinātas un kuras paredzēts nodarbināt darbā **ar jonizējošā starojuma avotiem**, atzinumu par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam

darbam sniedz Aroda un radiācijas medicīnas centra arodslimību ārsts (MK noteikumu nr. 219 43. punkts).

**Tikai arodslimību ārsts veic ierakstus OVP kartes II sadaļā!
Nav pieļaujami citu specialitāšu ārstu ieraksti OVP kartē!**

Ja ir veikti visi nepieciešamie izmeklējumi saskaņā ar darba devēja OVP kartē uzrādītajiem kaitīgiem faktoriem vai īpašiem apstākļiem atbilstoši MK noteikumu nr. 219 1. un 2. pielikumam, **atzinumā sniegtā informācija** ir atkarīga no iegūtajiem veselības pārbaudes rezultātiem.

OVP nedrīkst izmantot, lai:

- sodītu nodarbināto par kādiem pārkāpumiem,
- personīgi ietekmētu nodarbināto,
- atbrīvotos no darba devējam nevēlama nodarbinātā,
- manipulētu ar darba devēju vai ietekmētu viņu.

Sniegtajam atzinumam par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam ir iespējami trīs varianti:

- 2.1. Veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;**
- 2.2. Veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;**
- 2.3. Konstatētas arodslimības pazīmes.**

Turpmākajā materiālā apskatīsim katru no šiem variantiem un arodslimību ārsta rīcību katrā no situācijām.

2.1. Atzinuma sniegšana, ja veselības stāvoklis **ATBILST veicamajam darbam**

2.1.1. **Ja nav konstatēti nekādi veselības traucējumi**, personas veselības stāvoklis tiek atzīts par **atbilstošu veicamajam darbam** un OVP kartes 12. punkts tiek atstāts tukšs, kā tas ir, piemēram, šajā atzinumā:

II. Atzinums par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):

- 11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;
- 11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;
- 11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

Arodslimībās sertificēts ārsts: Jānis Bērziņš

Paraksts un tā atšifrējums: _____

Datums: 15.10.2010.

Ārstniecības iestādes zīmogs:

2.1.2. Ja ir konstatēti tādi veselības traucējumi, kad:

- a) **nav sagaidāma esošā veselības stāvokļa pasliktināšanās** saskarē ar norādītajiem veselībai kaitīgajiem faktoriem,
- b) konstatētie veselības traucējumi **neapdraud** ne pašu izmeklējamo personu, ne apkārtējos cilvēkus un **nepalielina nelaiemes gadījumu risku** (t. sk. veicot darbus īpašos apstākļos),
- c) veselības traucējumi vērtējami kā **viegli** (kas nenozīmīgi ietekmē dzīves kvalitāti) vai **vienkārši novēršami**, izmantojot aizsardzības līdzekļus, un **darba turpināšana** norādītajos darba apstākļos **nav saistāma ar būtisku, neatgriezenisku veselības traucējumu vai komplikāciju attīstību**,

tad personas veselības stāvoklis tiek atzīts par **atbilstošu veicamajam darbam**, un, ja nepieciešams, arodslimību ārsts OVP kartes 12. Punktā (šī materiāla 4. Pielikumā redzami šādu ieteikumu paraugi) var uzrādīt ieteikumus darba devējam, kas attiecas tikai uz darba apstākļu un režīma izmaiņām un kas palīdzētu novērst esošo veselības traucējumu progresēšanu (sk. paraugu).

Paraugs

OBLIGĀTĀS VESELĪBAS PĀRBAUDES KARTE

I. Norīkojums uz obligāto veselības pārbaudi

Medicīnas centrs A

(ārstniecības iestādes nosaukums)

1. Darba devējs (nosaukums, adrese, tālrunis): SIA "XXX", Rīga, Zaru iela 58, 67777777

2. Personas vārds, uzvārds: Jānis Zariņš

3. Personas kods: 010156-12345

4. Dzīves vieta: Rīga, Kalna iela 45-88

5. Profesija: metinātājs

6. Veselībai kaitīgie darba vides apstākļi: metināšanas aerosoli, gāzes griešanas aerosols, troksnis, smagumu pārvietošana bez mehāniskām palīgierīcēm, smaguma celšana un noturēšana, atrašanās piespiedu darba pozā ilgāk par 50% no darba laika, lokāls muskuļu sasprindzinājums, tajā skaitā darbs, stāvēt kājās

(saskaņā ar MK noteikumu nr. 219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude" 1. pielikuma punktiem 2.4., 4.5., 4.9.1., 4.9.2.)

7. Īpašie darba apstākļi:

Nav

(saskaņā ar MK noteikumu nr. 219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude" 2. pielikuma.... punktu)

8. Darba stāžs šīs kartes 6. punktā minētajos veselībai kaitīgajos darba vides apstākļos:

30 gadi 6 mēneši

(gadi, mēneši)

9. Darba stāžs šīs kartes 7. punktā minētajos īpašajos darba apstākļos

(gadi, mēneši)

10. **Jānis Zariņš** tiek norīkots(-a) uz šādu obligāto veselības pārbaudi (atbilstošo pasvītrot):

10.1. pirmreizējo veselības pārbaudi;

10.2. ārpuskārtas veselības pārbaudi (iemesls: _____);

10.3. **periodisko veselības pārbaudi.**

Darba devējs vai viņa pilnvarota persona:

Amats: darba aizsardzības speciālists

Paraksts un tā atšifrējums: Kārlis Krūmiņš

Datums: 01.10.2010.

Zīmogs:

Arodslimību ārsts šajā gadījumā veica savu apskati un, atbilstoši MK noteikumu nr. 219 prasībām, nosūtīja nodarbināto pie sekojošiem speciālistiem:

- otorinolaringologa,
- neirologa,

kā arī atbilstoši MK noteikumu nr. 219 prasībām noteica šādu laboratorisko un funkcionālo izmeklējumu nepieciešamību:

- klīniskā asins analīze,
- ārējās elpošanas funkcijas rādītāju noteikšana,
- audiometrija,
- elektrokardiogramma.

Balstoties uz arodslimību ārsta apskati, speciālistu slēdzieniem un izmeklējumu rezultātiem, OVP konstatēts sekojošais:

Hronisks rinofaringīts. Iniciāla abpusēja sensoneirāla vājdzirdība. Lumbalgija bez nozīmīgiem funkciju traucējumiem.

Tātad šajā gadījumā OVP kartes II sadaļa var izskatīties šādi (sk. paraugu).

Paraugs

II. Atzinums par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):

- 11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;
- 11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;
- 11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

Strādājot darba vietā, kur iespējams, nodrošināt atsūces ventilāciju, kā arī izmantot individuālus elpošanas ceļu un dzirdes aizsardzības līdzekļus. Strādājot ievērot darba pozas atbilstoši ergonomikas pamatprincipiem. Apmācīt pareizai smagumu pārvietošanai.

Arodslimībās sertificēts ārsts: Jānis Bērziņš

Paraksts un tā atšifrējums: _____

Datums: 15.10.2010.

Ārstniecības iestādes zīmogs:

Ja veselības pārbaudes laikā konstatē ar darbu nesaistītu slimību, kas līdz tam nav bijusi diagnosticēta un netiek ārstēta, **izmeklējamai personai papildus izsniedz izrakstu par konstatētajām novirzēm** no pieņemto rādītāju normām vai par diagnosticētu slimību un **nosūta izmeklējamo personu pie ģimenes ārsta turpmāko izmeklējumu un ārstēšanas vai rehabilitācijas kursa noteikšanai** (MK noteikumu nr. 219 41. punkts). Arī šajā gadījumā arodslimību ārstam personas medicīniskajā dokumentācijā jānorāda šādas rīcības pamatotība.

Ja, veicot veselības pārbaudi, arodslimību ārsts vai ārsts speciālists konstatē, ka izmeklējamai personai **nepieciešami medikamenti, korekcijas līdzekļi** (t. sk. redzes korekcijas līdzekļi) vai ārstnieciskas procedūras, viņš atbilstoši kompetencei **izsniedz** izmeklējamai personai **nepieciešamās**

receptes un nosūtījumus vai nosūta attiecīgo personu pie ģimenes ārsta (MK noteikumu nr. 219 49. punkts).

**Par slimībām, kas nav saistītas ar darbu, neveic atzīmi OVP kartē un neinformē darba devēju!
Obligāti jāpārrunā ar pacientu nepieciešamība vērsties pie ģimenes ārsta.**

OVP kartes 12. punktā norāda **brīļu (optisko redzes korekcijas līdzekļu) lietošanas nepieciešamību tikai tad**, ja (1) **acu ārsts ierakstījis** medicīniskajā dokumentācijā (pacienta kartiņā) indikācijas speciālo medicīniski optisko redzes korekcijas līdzekļu lietošanai **un** (2) OVP kartē **kaitīgos faktorus** ir norādīts paaugstināts redzes sasprindzinājums vai darbs ar datoru (1. pielikuma punkti 4.10. vai 4.11.), vai ja darbs īpašajos apstākļos bez redzes korekcijas līdzekļiem var būt bīstams pašam nodarbinātajam vai apkārtējiem (2. pielikums).

OVP kartes II sadaļas 12. punktā sniegtā informācija **drīkst saturēt rekomendācijas** attiecībā uz:

- darba apstākļiem un to uzlabojumiem;
- darba režīmu;
- individuāliem darba aizsardzības līdzekļiem;
- kontroles biežumu pie arodslimību ārsta;
- rekomendējamās nākamās pārbaudes datumu (ja pacients jānosūta uz ārpuskārtas OVP medicīnisku indikāciju dēļ).

OVP kartes II sadaļā sniegtā informācija adresēta **darba devējam**, tādēļ:

- arodslimību ārsta atzinumā sniegtajai informācijai jābūt formulētai pēc iespējas darba devējam skaidrā un saprotamā veidā;
- ieteikumiem jābūt reāli izpildāmiem;
- informācija nedrīkst būt pretrunīga;
- nav pieļaujami arī citu speciālistu, izņemot arodslimību ārsta, ieraksti OVP kartē.

Ārstniecības likuma 50. pants nosaka, ka “ziņas par pacienta ārstēšanu, slimības diagnozi un prognozi (ziņas par pacientu), kā arī ziņas, ko ārstniecības personas ārstniecības procesā ieguvušas par pacienta un viņa tuvāko radnieku privāto dzīvi, **ir konfidenciālas**”, tādēļ OVP kartes **II sadaļā nedrīkst parādīties ziņas par pacienta diagnozi, analīžu rezultātiem, ārstēšanas un izmeklēšanas nozīmējumiem**. Visa informācija par diagnozi, ārstēšanas un izmeklēšanas nozīmējumiem **tiek saglabāta pacienta ambulatorajā kartē un nepieciešamības gadījumā nodota ģimenes ārstam konsultanta slēdziena veidā.**

*OVP kartes 12. punktā darba devējam sniegtās **rekomendācijas nedrīkst izmantot ļaunprātīgi.**
Visām rekomendācijām jābūt uzrādītām stingri **atbilstoši indikācijām**, un pamatojumam jābūt atspoguļotam medicīniskajā dokumentācijā!*

2.2. Atzinuma sniegšana, ja veselības stāvoklis NEATBILST veicamajam darbam

Ja, veicot nodarbinātā veselības pārbaudi, atklāj konkrētā veselībai kaitīgā darba vides faktora izraisītus **atgriezeniskus veselības traucējumus**, kurus ar ārstniecības pasākumiem var novērst neilgā laikā, arodslimību ārsts var **izsniegt nodarbinātajam darbnespējas lapu**, nozīmējot

ārstēšanu, un **līdz ārstēšanas beigām atlikt OVP kartes II sadaļas aizpildīšanu** (MK noteikumu nr. 219 48. punkts).

Kamēr notiek ārstēšana, arodslimību ārsts OVP kartes II sadaļā var uzrādīt, (1) ka veselības stāvoklis uz ārstēšanās laiku **neatbilst** veicamajam darbam, **norādot** to veselības pārbaudes kartes **12. punktā** pie īpašajām piezīmēm un ieteikumiem darba devējam, un (2) **ārpuskārtas veselības pārbaudes laiku pēc ārstēšanas kursa**.

Šāda taktika ir attaisnojama, ja:

- veselībai kaitīgais darba vides faktors nodarbinātajam izraisījis **atgriezeniskus veselības traucējumus**, kad iespējama izārstēšanās un **darbspēju atjaunošanās**;
- nodarbinātajam, kurš veic darbu īpašos apstākļos, konstatētie veselības traucējumi, kas var radīt nelaiemes gadījumu risku, **ir izārstējami un atgriezeniski**.

Nav pieļaujams dot atzinumu, ka darbinieka veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam, kamēr viņam nav noslēgta darba nespējas lapa!

Savukārt, ja OVP gaitā ir konstatēti tādi veselības traucējumi, kas ir:

- veselībai kaitīgā darba vides faktora izraisīti **nopietni veselības traucējumi** vai **arodslimība** un turpmāka saskare ar šo veselībai kaitīgo darba vides faktoru ir saistīta ar **veselības stāvokļa pasliktināšanos**;
- veselības traucējumi, kurus konkrētais veselībai kaitīgais darba vides faktors **var būtiski pasliktināt** un ietekmēt jau esošas ar darbu nesaistītas slimības gaitu;
- personai, kura veic vai veiks darbu īpašos apstākļos un kurai ir konstatētas 2. pielikumā norādītās **absolūtās medicīniskās kontrindikācijas** veicamajam darbam;
- personai, kura veic vai veiks darbu īpašos apstākļos un kurai ir konstatētas 2. pielikumā norādītās **izvērtējamās medicīniskās kontrindikācijas**, kas pēc arodslimību ārsta izvērtējuma ir tādas, **kas rada nelaiemes gadījumu risku** nodarbinātajam vai apkārtējiem cilvēkiem, veicot darbu norādītajos īpašajos apstākļos;
- personai, kura veic vai veiks darbu īpašos apstākļos un kurai ir konstatēti **citi 2. pielikumā neminēti** veselības traucējumi, kurus arodslimību ārsts vērtē kā tādus, **kas rada nelaiemes gadījumu risku** nodarbinātajam vai apkārtējiem cilvēkiem, veicot darbu norādītajos īpašajos apstākļos (šādā gadījumā medicīniskajā dokumentācijā nepieciešams norādīt lēmuma pamatojumu);

tad personas veselības stāvoklis tiek atzīts par **veicamajam darbam neatbilstošu**, izvērtējot un **uzrādot, ar kādu konkrēto darba vides kaitīgo faktoru nedrīkst strādāt**. Katrs kaitīgais darba vides faktors tiek vērtēts individuāli, jo saskarsmē ar citiem kaitīgiem darba vides faktoriem konkrētā nodarbinātā veselības stāvoklis var izrādīties atbilstošs veicamajam darbam (atzinumā uzrāda attiecīgo kaitīgo faktoru, ar kuru drīkst strādāt).

*Gadījumā, ja darbiniekam konstatē veselības traucējumus, kuru dēļ viņa veselības stāvokli var atzīt par veicamajam darbam neatbilstošu, izvērtē viņa veselības atbilstību **konkrētajiem** OVP kartē norādītajiem **kaitīgajiem faktoriem, nevis profesijai kā tādai!***

Šajā gadījumā ieguvēji ir tie nodarbinātie, kuru OVP kartē ir **uzrādīti vairāki kaitīgie faktori**, jo daļai kaitīgo faktoru šāda darbinieka veselības stāvoklis var atbilst veicamajam darbam. Tād arodslimību ārsts OVP kartes II sadaļā var **diferencēti norādīt**, ar kuriem kaitīgajiem faktoriem nodarbinātais var strādāt un ar kādiem ne (sk. paraugu).

OBLIGĀTĀS VESELĪBAS PĀRBAUDES KARTE

I. Norikojums uz obligāto veselības pārbaudi

Medicīnas centrs A

(ārstniecības iestādes nosaukums)

1. Darba devējs (nosaukums, adrese, tālrunis): SIA "XXX", Rīga, Zaru iela 58, 67777777

2. Personas vārds, uzvārds: Jānis Ozoliņš

3. Personas kods: 010154-12345

4. Dzīves vieta: Rīga, Strautu iela 21-12

5. Profesija: kabeļu līniju montētājs

6. Veselībai kaitīgie darba vides apstākļi: silīcija dioksīdu saturošie putekļi, bioloģiskie faktori, kas var izraisīt inficēšanos, t. sk. ērces, elektromagnētiskie lauki, pazemināta temperatūra, troksnis, smagumu pārvietošana bez mehāniskām palīgierīcēm, smaguma celšana un noturēšana, atrašanās piespiedu pozā ilgāk par 50% no darba laika, lokāls muskuļu sasprindzinājums, tajā skaitā darbs, stāvot kājās.

(saskaņā ar MK noteikumu nr. 219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude" 1. pielikuma punktiem 2.7.1., 3.2., 4.2.3., 4.4.2., 4.5., 4.9.1., 4.9.2.)

7. Īpašie darba apstākļi:

Darbs tiek veikts vairāk nekā 5 m augstumā no grunts, pārseguma vai atbalsta platformas, darbi ekspluatācijā esošās elektroietaisēs ar 50 V un lielāku spriegumu.

(saskaņā ar MK noteikumu nr. 219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude" 2. pielikuma 2., 6. punktu)

8. Darba stāžs šīs kartes 6. punktā minētajos veselībai kaitīgajos darba vides apstākļos

12 gadi 3 mēneši

(gadi, mēneši)

9. Darba stāžs šīs kartes 7. punktā minētajos īpašajos darba apstākļos

6 gadi 5 mēneši

(gadi, mēneši)

10. **Jānis Ozoliņš** tiek norīkots (-a) uz šādu obligāto veselības pārbaudi (atbilstošo pasvītrot):

10.1. pirmreizējo veselības pārbaudi;

10.2. ārpuskārtas veselības pārbaudi (iemesls: _____);

10.3. **periodisko veselības pārbaudi.**

Darba devējs vai viņa pilnvarota persona:

Amats: darba aizsardzības speciālists

Paraksts un tā atšifrējums: Kārlis Krūmiņš

Datums: 01.10.2010.

Zīmogs:

Arodslimību ārsts veica savu apskati un, atbilstoši MK noteikumu nr. 219 prasībām, nosūtīja nodarbināto pie sekojošiem speciālistiem:

- otorinolaringologa,
- oftalmologa,
- neirologa,

kā arī atbilstoši MK noteikumu nr. 219 prasībām noteica šādu laboratorisko un funkcionālo izmeklējumu nepieciešamību:

- pilna asins aina,

- ārējās elpošanas funkcijas rādītāju noteikšana,
- aukstuma prove,
- audiometrija,
- vestibulometrija,
- elektrokardiogramma.

Balstoties uz arodslimību ārsta apskati, speciālistu slēdzieniem un izmeklējumu rezultātiem, OVP konstatēts sekojošais:

Mugurkaula kakla, jostas-krustu daļas deformējoša spondilozē ar a. vertebralis iritācijas sindromu (ar vestibuloataktisku komponentu, izdarot straujas galvas stāvokļa maiņas), L5-S1 radikulopātiju diska trūces dēļ.

Tātad šajā gadījumā OVP kartes II sadaļa var izskatīties šādi (sk. paraugu).

Paraugš

II. Atzinums par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):

11.1. **veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam** – p. 2.7., p. 3.2., p. 4.2.3., p. 4.4.2., p. 4.5., 4.9.2. (1. pielikums).

11.2. **veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam** – p. 4.9.1. (1. pielikums), p. 2., p. 6. (2. pielikums);

11.3. Konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

Nedrīkst strādāt augstumā un ar elektroietaisēm ar 50 V un lielāku spriegumu. Aizliegta nemehanizēta smagumu pārvietošana. Nodrošināt darba aprīkojuma un darba pozu atbilstību ergonomikas pamatprincipiem. Strādājot ievērot darba laika un atpūtas režīmu.

Arodslimībās sertificēts ārsts: Jānis Bērziņš

Paraksts un tā atšifrējums: _____

Datums: 15.10.2010.

Ārstniecības iestādes zīmogs:

2.3. Atzinuma sniegšana, ja konstatētas ARODSLIMĪBAS pazīmes

Ja obligātās veselības pārbaudes laikā tiek konstatēti veselības traucējumi, kas ir profesijai raksturīga slimība un kas ietilpst arodslimību sarakstā (MK noteikumu nr. 908 "Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība" (pieņemti 06.11.2006.) 1. pielikumā), vai arodslimību ārstam rodas aizdomas, ka šādus veselības traucējumus varēja izraisīt esošie darba vides kaitīgie faktori, arodslimību ārsts var sniegt rekomendāciju par izmeklējamās personas nosūtīšanu uz Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Aroda un radiācijas medicīnas centru iespējamās arodslimības diagnozes apstiprināšanai.

Šādā gadījumā arodslimību ārsts izsniedz izmeklējamajai personai **konsultanta atzinumu**, kurā norāda iespējamo diagnozi un pievieno nepieciešamos izmeklējumu rezultātus iesniegšanai ģimenes ārstam. **Ģimenes ārsts nosūta izmeklējamā personu uz ārstu konsultatīvo komisiju arodslimībās** (MK noteikumu nr. 219 40. punkts).

Aizdomu gadījumā par iespējamo arodslimību OVP kartes II sadaļā arodslimību ārsts pasvītrot punktu 11.3. – "konstatētas arodslimības pazīmes" un 12. punktā var informēt darba devēju, par to,

ka persona tiks nosūtīta uz Aroda un radiācijas medicīnas centru, bet galīgā atzinuma sniegšanu par atbilstību / neatbilstību veicamajam darbam var atlikt līdz izmeklēšanas procesa beigām.

Personas konsultācijai Aroda un radiācijas medicīnas centrā iespējamās arodslimības gadījumā nepieciešami **sekojoši dokumenti**:

- **ģimenes ārsta nosūtījums**, kurā tiek norādīts nosūtīšanas iemesls, īsa slimības anamnēze un iespējamās arodslimības diagnoze;
- **izmeklējamās personas pilnu darba stāžu apliecinājoši dokumenti** (darba grāmatiņas, nodokļu grāmatiņas, līgumu kopijas 2 eksemplāros, atsevišķos gadījumos arhīva vai darba devēja izziņas);
- **izmeklējumu rezultāti** (izmeklējumu rezultātu kopijas, speciālistu slēdzieni, attēldiagnostikas izmeklējumu rezultātu apraksti u. c.);
- **izraksts no izmeklējamās personas ģimenes ārsta ambulatorās kartes** par visām slimību un darba nespējas epizodēm (ieskaitot slimības, kas neattiecas uz nosūtīšanas iemeslu jeb iespējamu arodslimību);
- **pēdējās obligātās veselības pārbaudes karte.**

2.4. Atzinuma sniegšana oficiāli apstiprinātās arodslimības gadījumā

Svarīgi ir atcerēties, ka arodslimības atzišana ne visos gadījumos nozīmē, ka cilvēks vairs nevar strādāt savā profesijā vai vispār nevar strādāt.

Veicot OVP arodslimniekiem (it īpaši, ja viņi turpina strādāt to pašu kaitīgo faktoru ietekmē, kas izraisīja arodslimību), **jāizvērtē arodslimības radītie funkcionālie traucējumi** un to nozīmīgums atbilstoši OVP kartē uzrādītajiem kaitīgajiem faktoriem.

Jāizvērtē **funkcionālo traucējumu dinamika (progresēšana, palikšana bez pārmaiņām vai regress) un to bīstamība** gan pašam darbiniekam, gan apkārtējiem, veicot darba pienākumus. Savu lēmumu arodslimību ārsts pamato medicīniskajā dokumentācijā (pacienta ambulatorajā kartē).

Katrs arodslimības gadījums jāvērtē individuāli!

Daudzos gadījumos darba vidi un tajā esošos kaitīgus faktorus var modificēt tā, lai esošo arodslimību gaita nepasliktinātos. Bieži vien arodslimnieki ir cilvēki ar lielu darba pieredzi un augstu kvalifikāciju, kuri var būt vērtīgi darba devējam, tomēr **arodslimnieki var būt arī cilvēki ar īpašām vajadzībām.**

Arodslimību ārsta uzdevums ir novērtēt veselības traucējumu bīstamības pakāpi un dot darba devējam pareizus norādījumus attiecībā uz **īpašu darba apstākļu nodrošināšanu arodslimniekam.**

Visbiežāk aizliegums strādāt arodslimniekiem tiek parakstīts:

- darbam ar ķīmiskām vielām, ja bijusi konstatēta saindēšanās vai ķīmisko vielu iedarbības rezultātā ir vairāku orgānu bojājums;
- darbam ar aroda alergēniem, ja konstatēta aroda alerģoze;
- darbam putekļainā vidē, ja konstatētas elpošanas orgānu arodslimības (darbu var atļaut atsevišķos gadījumos, kad tiek nodrošināta atsūces ventilācijas darbība un / vai tiek lietoti individuālie elpošanas ceļu aizsarglīdzekļi);
- darbam augstumā, ja arodslimība izraisa vestibulārā aparāta darbības traucējumus vai koordinācijas traucējumus;
- darbam ar nemehanizētu smagumu pārvietošanu, ja konstatētas muskuļu, skeleta, saistaudu sistēmas arodslimības;

- darbam troksnī, ja konstatēta III pakāpes un smagāka aroda vājdzirdība;
- u. c.

Pacients ir jāinformē par arodslimību ārsta pieņemto lēmumu un par to, kā viņam turpmāk jāstrādā un kāds režīms jāievēro!

Ja rodas jautājumi attiecībā uz OVP slēdziena noformēšanu arodslimniekiem vai citos sarežģītos gadījumos, palīdzību var meklēt:

**PAULA STRADIŅA KLĪNISKĀS UNIVERSITĀTES SLIMNĪCAS
ARODA UN RADIĀCIJAS MEDICĪNAS CENTRĀ**

Rīgā, Pilsoņu ielā 13, 40. korp.

Tālrunis: 67095323, fakss: 67617050

E-pasts: arodacentrs@stradini.lv

KATRU DARBA DIENU 10.00–14.00

Neskaidrību gadījumos pacientu var nosūtīt uz Paula Stradiņa KUS Aroda un radiācijas medicīnas centru galīgā lēmuma pieņemšanai.

OBLIGĀTĀS VESELĪBAS PĀRBAUDES KARTE

I. Norīkojums uz obligāto veselības pārbaudi

Ārstniecības iestādes nosaukums, norāda, ja nepieciešams

1. Darba devējs (nosaukums, adrese, tālrunis): _____
2. Personas vārds, uzvārds: _____
3. Personas kods: _____
4. Dzīvesvieta: _____
5. Profesija: _____
6. Veselībai kaitīgie darba vides faktori: _____

(Saskaņā ar MK 2009.gada noteikumu Nr.219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude" 1.pielikumu)

7. Īpašie darba apstākļi: _____

(Saskaņā ar MK 2009.gada noteikumu Nr.219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude" 2.pielikumu)

8. Darba stāžs šīs kartes 6.punktā minētajos veselībai kaitīgajos darba vides apstākļos: _____
(gadi, mēneši)
9. Darba stāžs šīs kartes 7.punktā minētajos īpašajos darba apstākļos: _____
(gadi, mēneši)

10. _____ (vārds, uzvārds) tiek norīkots(a) uz šādu obligāto veselības pārbaudi (atbilstošo pasvītrot):
 - 10.1. pirmreizējo veselības pārbaudi;
 - 10.2. ārpuskārtas veselības pārbaudi _____
iemesls
 - 10.3. periodisko veselības pārbaudi.

Darba devējs vai viņa pilnvarotā persona

Amats: _____
Paraksts un tā atšifrējums: _____
Datums: _____
Zīmogs _____

II. Atzinums par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):
 - 11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;
 - 11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;
 - 11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.
12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam: _____

Arodslimībās sertificēts ārsts

Paraksts un tā atšifrējums: _____
Datums: _____
Ārstniecības iestādes zīmogs _____

III. Darba devēja veiktie pasākumi atbilstoši obligātā veselības pārbaudes atzinumā norādītajiem

Darba devējs vai viņa pilnvarotā persona

Amats: _____
Paraksts un tā atšifrējums: _____
Datums: _____
Zīmogs _____

Aptauja par veselības stāvokli

Vārds _____ Uzvārds _____ Personas kods

--	--	--	--	--	--

 -

--	--	--	--	--	--

Adrese _____

Slimības vēsture. Saslimšanas pēdejo trīs gadu laikā _____

Bieži lietotie medikamenti _____

Veselības traucējumi:

Traumas	nav _____	ir _____	kādas _____
Epilepsijas lēkmes	nav _____	ir _____	kādas _____
Operācijas	nav _____	ir _____	kādas _____
Redzes traucējumi	nav _____	ir _____	kādas _____
Dzirdes traucējumi	nav _____	ir _____	kādas _____
Cukura diabēts	nav _____	ir _____	kādas _____
Asins sastāva izmaiņas	nav _____	ir _____	kādas _____
Sirds-asinsvadu slimības	nav _____	ir _____	kādas _____
Arteriālā hipertensija	nav _____	ir _____	kādas _____

Arteriālais spiediens parasti _____ krīzes: nav _____ ir _____ cik bieži _____

Elpošanas ceļu slimības	nav _____	ir _____	kādas _____
Gremošanas sistēmas slimības	nav _____	ir _____	kādas _____
Balsta-kustību sistēmas slimības	nav _____	ir _____	kādas _____
Alerģiskas reakcijas	nav _____	ir _____	uz ko _____
Nervu sistēmas slimības	nav _____	ir _____	kādas _____
Psihiskās slimības	nav _____	ir _____	kādas _____
Audzēji	nav _____	ir _____	kādi _____

Personas ģimenes ārsts _____

(norāda personas ģimenes ārsta vārdu, uzvārdu)

Ar parakstu apstiprinu, ka sniegtās ziņas ir patiesas.

20 _____ .gada _____ .

Paraksts _____

LAĀB VADLĪNIJAS PAR KONTRINDIKĀCIJĀM DARBĀ KAITĪGOS DARBA APSTĀKĻOS

Jaunie MK Noteikumi Nr. 219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude" (2009.10.03.) paredz lielāku atbildību darba ņēmējam un arodslimību ārstam. Darba ņēmējs, parakstot 4. pielikumu MK 2009. g. 10.03. noteikumos Nr. 219 „Aptauja par veselības stāvokli”, apliecina informācijas patiesumu un kļūst atbildīgs par tās sniegšanu likumā noteiktā kārtībā, tāpēc anketa aizsargā arodslimību ārstu.

Lai arodslimību ārstam atvieglotu lēmumu pieņemšanu, ir izstrādāts vadlīniju projekts, kas ir pirmais solis tālākai vadlīniju izstrādei un papildināšanai. Būtu labi, ja kolēģi darba gaitā atrastu laiku un iespēju diskutēt un komentēt par vadlīniju problemātiskajām vietām, jo paredzēt visus gadījumus nav iespējams.

Ailē „Rekomendētās medicīniskās kontrindikācijas veicamajam darbam” ir slimības ar kurām slimojot veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam (3 pielik. MK 2009. g. 10.03. noteikumiem Nr. 219 „Obligātās veselības pārbaudes karte”)

Ailē „Izvērtējamie veselības stāvokļi” – norādītas slimības, kuras jāizvērtē katrā gadījumā individuāli. Izanalizējot gan slimības izteiktību, norises gaitu, gan kaitīgā faktora ietekmi uz nodarbinātā organismu un konkrēto slimību, arodslimību ārsts sniegs savu atzinumu: a) darbaņēmējs nevar strādāt konkrētajos kaitīgajos darba apstākļos, b) darbaņēmējs tiks novērots dinamiskā, lai precizētu kaitīgā faktora ietekmi uz nodarbinātā veselības stāvokli un slimības gaitu; c) darbaņēmējs var strādāt konkrētajos kaitīgā darba apstākļos, ja tiek ievēroti un nodrošināti konkrētie individuālie darba aizsardzības un ergonomikas pasākumi; d) darbaņēmējs var strādāt konkrētajos darba apstākļos, ja, izpētot konkrēto darba vietu, pacienta slimības anamnēzi, var apgalvot, ka konkrētie kaitīgie faktori nepaasinās hroniskās slimības gaitu.

Nr. p.k.	Kaitīgie darba vides faktori	Rekomendētās medicīniskās kontrindikācijas veicamajam darbam	Izvērtējamie veselības stāvokļi
1.1.	Metāli un metalloīdi.	Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas izmaiņas. Hiperplastisks laringīts. Hroniskas bronhu un plaušu slimības ar biežiem paasinājumiem un elpošanas funkcijas mazspēju II un III pakāpē.	Alerģiskas slimības. Hroniskas recidivējošas ādas slimības.
1.1.1.- 1.1.5.	Alumīnijs, Antimons, Arsēns, Bārijs, Berilījs un tā savienojumi.		
1.1.6.	Cinks un tā savienojumi.		
1.1.7.	Dzīvsudrabs un tā savienojumi.	Hroniskas nieru slimības ar funkcijas traucējumiem. Polineuropātija. Encefalopātija. Psihiskas un organiskas CNS slimības.	Mutes dobuma slimības. Hroniskas ādas slimības. Nieru slimības ar normālu funkciju.

1.1.8. 1.1.8.1. 1.1.8.2.	Fosfors un tā savienojumi.	Hroniskas aknu slimības ar funkcijas traucējumiem. Hroniskas plaušu slimības ar II-III pakāpes elpošanas funkcijas mazspēju. Nekontrolēta bronhiālā astma.	Mutes dobuma un zobu slimības. Nervu sistēmas slimības.
1.1.9.	Hroms un tā savienojumi.	Bieži recidivējošas alerģiskas slimības. Hroniskas recidivējošas ādas slimības. Ļaundabīgas onkoloģiskas slimības. Nekontrolētā bronhiālā astma.	Acs ārējo daļu hroniskas slimības.
1.1.10.- 1.1.12.	Kadmijs, Kobalts, Cirkonijs. Molibdēns, Titāns, Vanādijs, Volframs, Litiji un tā savienojumi.	Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas slimības. Hroniskas plaušu slimības ar II-III pakāpes funkcijas traucējumiem. Hroniskas nieru slimības ar funkcijas traucējumiem.	Alerģiskas slimības. Asinsrites sistēmas slimības
1.1.13.	Mangāns un tā savienojumi.	CNS organiskas slimības ar funkcijas traucējumiem. Hiperplastisks laringīts.	Hroniskas ādas slimības. Acs ārējo daļu hroniskas slimības. Alerģiskas slimības.
1.1.14.- 1.1.19.	Magnijs, Niķelis, Platīna grupas metāli, Selēns, Telūrs, Sērs un tā savienojumi.	Hroniskas plaušu slimības ar II-III pakāpes elpošanas funkcijas mazspēju. Alerģiskas bieži recidivējošas slimības. Pirmvēža slimības un ļaundabīgie audzēji.	Nervu slimības ar minimāliem funkcijas traucējumiem.
1.1.20.	Svins un tā neorganiskie un organiskie savienojumi (tetraetilsvins).	Anēmijas pie Hb līmeņa zem 130 g/l vīriešiem un 120 g/l sievietēm. Hroniskas aknu slimības ar funkcijas traucējumiem. Hroniskas CNS un perifēriskās nervu slimības ar funkcijas traucējumiem.	Hroniskas aknu, nieru un nervu slimības ar ilgstoši normālām funkcijām.
1.1.21.- 1.4.3.	Tallijs, Halogēnu neorganiskie savienojumi, Broms, Fluors, Hlors, Jods, Ciānsavienojumi, Neorganiskās gāzes, Slāpekļis un tā neorganiskie savienojumi, Fosgēns, Ozons un tā savienojumi.	Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas izmaiņas. Hroniskas plaušu slimības ar II-III pakāpes elpošanas funkcijas mazspēju. Hroniskas aknu slimības ar funkcijas traucējumiem.	Alerģiskas slimības bez biežiem paasinājumiem.

1.4.4.	Oglekļa oksīds	Anēmija ar Hb zem 130 g/l vīriešiem un 120 g/l sievietēm. Jebkuras redzes nerva slimības. Psihiskas slimības. CNS slimības.	Asinsrites sistēmas slimības.
1.5.- 1.6.1.	Citas elpceļus kairinošas vielas, Skābes, Hidroksīdi, Ūdeņraža peroksīds, Ogļūdeņraži un atvasinātie savienojumi, Alifātiskie ogļūdeņraži.	Hroniskas plaušu slimības ar II-III pakāpes elpošanas funkcijas mazspēju. Hronisks hiperplastisks laringīts.	Hroniskas recidivējošas ādas slimības. Hroniskas alerģiskas slimības.
1.6.2.- 1.6.5.6.	Aromātiskie ogļūdeņraži (benzols, toluols, stirols), Furāni, Naftalīns un tā atvasinājumi, Halogēnogļūdeņraži, Freoni.	Anēmija ar Hb zem 130 g/l vīriešiem un 120 g/l sievietēm. Hiperplastisks laringīts. Narkomānija, toksikomānija. Hroniskas aknu un nieru slimības ar funkcijas traucējumiem. Grūtniecība.	Hroniskas nieru un nervu sistēmas slimības ar normāliem vai mazizteiktiem funkcijas traucējumiem.
1.6.6.- 1.10.3.	Nitrosavienojumi, Hidrazīns un tā savienojumi, Fenoli, Alkoholi, Glikols, Ēteri, Epoksīdi, tai skaitā epihlorhidrīns.	Redzes nerva slimības. Alkoholisms. Narkomānija. Hroniskas centrālās un perifēriskās nervu slimības ar funkcijas traucējumiem.	Hroniskas alerģiskas slimības bez biežiem paasinājumiem. Hroniskas augšējo elpceļu un plaušu slimības bez vai ar minimāliem funkcijas traucējumiem.
1.11.- 1.12.5.	Aldehīdi un ketoni, Organiskās skābes, Skābju amīdi.	Alerģiskas bieži recidivējošas slimības. Hroniskas ādas slimības. Narkomānija, toksikomānija.	Hroniskas CNS un perifēriskās nervu sistēmas slimības ar funkcijas traucējumiem. Hroniskas aknu slimības.
1.13.- 1.13.3.	Dažādas ķīmiskās vielas, Ārstniecības līdzekļi, Antibiotikas, Fermentu preparāti.	Alerģiskas bieži recidivējošas slimības. Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas izmaiņas. Dzirdes nerva saslimšana. Ekzēma. Bronhiālā astma nekontrolēta.	Hroniskas aknu un CNS slimības ar funkcijas traucējumiem.
1.13.4.- 1.13.4.11.	Plastmasas, sintētiskie sveķi, Polimēri, Poliuretāni, Sintētiskais kaučuks.	Alerģiskas bieži recidivējošas slimības. Reino slimības ar akrospastiskām reakcijām. Toksiska polineiopātija, encefalopātija. Nekontrolēta bronhiālā astma.	Hroniskas plaušu slimības ar II pakāpes elpošanas funkcijas mazspēju. Hroniskas nieru slimības ar funkcijas traucējumiem.
1.13.4.12.- 1.14.	Silīcija organiskie savienojumi, Sintētiskie mazgāšanas līdzekļi.	Hroniskas bronhu un plaušu slimības ar funkcijas traucējumiem Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas izmaiņas. Hronisks hiperplastisks laringīts.	Alerģiskas slimības un reakcijas. Hroniskas ādas slimības.

2.- 2.7.3.	Putekļi (abrazīvie, augu, metāla), Metināšanas aerosols, Kaļķa un krīta putekļi, Oglekli un tā neorganiskos savienojumus saturošie putekļi, Silīcija dioksīds, Silikātus saturošie putekļi, Azbests.	Augšējo elpceļu plašas subatrofiskas izmaiņas. Hroniskas bronhu un plaušu sistēmas slimības ar biežiem paasinājumiem. Tuberkuloze. Mezotelioma. Elpošanas orgānu audzēji.	Hroniskas bieži recidivējošas ādas slimības. Hroniskas alerģiskas reakcijas. Apgrūtināta elpošana caur degunu, kas traucē lietot IAL.
3.- 3.3.	Bioloģiskie faktori ar alergēnu īpašībām un lateks izstrādājumi.	Bronhiālā astma.	Hroniskas alerģiskas reakcijas. Hroniskas recidivējošas ādas slimības.
4.- 4.1.	Fizikālie faktori. Jonizējošais starojums.	Ļaundabīgie audzēji. Anēmija, trombocitopēnija. Leikopēnija. Katarakta. Psihiskas slimības.	Redzes asums ar pilnu korekciju mazāk 0,5 vienai acij un 0,2 otrai. Pirmsvēža slimības.
4.2.- 4.2.3.	Nejonizējošie starojumi, Mākslīgais optiskais starojums, Mākslīgais ultravioletais starojums, Lāzera starojums, Cits mākslīgais optiskais starojums Dabīgais starojums. Elektromagnētiskie lauki.	Nespēja aizvērt acs spraugu (lagoftalms). Recidivējošas radzenes čūlas. Katarakta. Ādas ļaundabīgie audzēji.	Izteikta veģetatīva disfunkcija. Hronisks blefarokonjunktivīts. Organiskas CNS slimības.
4.3.-4.3.4.	Atmosfēras spiediena izmaiņas, Paaugstināts, pazemināts atmosfēras spiediens.	Bulloza plaušu emfizēma. Hronisks otīts. Koronāra sirds slimība (KSS).	Izteiktas muskuļu, skeleta, saistaudu slimības. Alkoholisms, narkomānija.
4.4.- 4.4.5.	Temperatūras izmaiņas, Pazemināta, Paaugstināta. Intensīvs siltuma izstarojums.	Hroniskas asinsrites sistēmas slimības ar funkcijas traucējumiem. Katarakta. (pie intensīva siltuma izstarojuma)	Plašas recidivējošas ādas slimības Reino sindroms (pie pazeminātas t °). Hroniskas CNS un perifēriskās nervu sistēmas slimības.
4.5.	Troksnis	Jebkuras etioloģijas dzirdes pazemināšanās, arī vienā ausī. Jebkuras etioloģijas vestibulārā aparāta funkcijas traucējumi.	Centrālās nervu sistēmas slimības. Otoskleroze.
4.6.	Ultraskaņas kontaktpārraide uz rokām.	Reino slimība.	Hroniskas perifēriskās nervu sistēmas slimības.
4.7. 4.7.1. 4.7.2.	Vibrācija. Rokas – plaukstas vibrācija. Visa ķermeņa vibrācija.	Reino slimība. Perifērās angiospazmas. Polineuropātija.	Hroniskas CNS un perifēriskās nervu sistēmas slimības. Osteoporoze.

4.8.	Balss saišu aparāta pārslodze.	Hronisks laringīts. Fonastēnija.	
4.9. 4.9.1.	Fiziskas pārslodzes. Smagumu pārvietošana bez mehāniskām palīgierīcēm.	Muskuļu, skeleta un saistaudu slimības ar funkcijas traucējumiem, KSS ar stenokardiju, ritma traucējumiem, hroniskas sirds-asinsvadu nepietiekamību II pakāpē.	Sieviešu dzimumorgānu noslīdējumi, izkrišana. Vēdera plēves vājums.
4.9.2. 4.9.3.- 4.9.4.- 4.9.5.	Atrašanās piespiedu pozā. Biežas kustības. Bieža, atkārtota noliekšanās. Darbs ar lokālu muskuļu sasprindzinājumu.	Muskuļu, skeleta un saistaudu slimības ar funkcijas traucējumiem, KSS ar stenokardijas un ritma traucējumiem, hroniskas sirds-asinsvadu nepietiekamību II pakāpē. Izteikts karpālā kanāla sindroms. Deformējošā osteoartroze plaukstu locītavās ar funkcijas traucējumiem.	Sieviešu dzimumorgānu noslīdējumi, izkrišana. Vēdera plēves vājums.
4.10.	Paaugstināts redzes sasprindzinājums.	Nespēja aizvērt acs spraugu (lagofalms). Redzes asums ar pilnu korekciju - zem 0,5 vienai acij un zem 0,2 otrai. Recidivējoša radzenes čūla.	Sausās acs sindroms.
4.11.	Darbs ar datoru (darbs ar displejiem un darbstacijām)	Nespēja aizvērt acs spraugu (lapofalms). Glaukoma dekompensēta.	Sausās acs sindroms. Glaukoma kompensēta
5. 5.1. 5.2. 5.3.	Psihoemocionālie faktori Nakts darbs Paaugstināta atbildība Cits augsts psihoemocionālais stress darbā	Psihiskas slimības, kas rada apdraudējumu pašam darbiniekam un apkārtējiem. Narkomānija, alkoholisms. Izteiktas CNS slimības.	Centrālās perifēriskās vai veģetatīvās nervu sistēmas slimības ar neizteiktiem funkcijas traucējumiem. Arteriālā hipertenzija ar krīzēm. KSS ar stenokardijām un sirds ritma traucējumiem.
6. 6.1. 6.2. 6.3.	Citi darba vides riska faktori Darbs, kas saistīts ar dzirdes sasprindzināšanu Darbs, kas saistīts ar saldu, skābu pārtikas produktu iedarbību uz zobu emalju Citi iepriekš neminēti darba vides kaitīgie faktori	Izteikta vājdzirdība. Nesanēti zobu emaljas bojājumi. Izvērtēt individuāli.	

REKOMENDĒJAMAS FRĀZES IERAKSTĪŠANAI OVP KARTES 12. PUNKTĀ

Zemāk minētās frāzes ir minētas TIKAI kā paraugs!

Katrā konkrētajā situācijā, arodslimību ārstam ir jāizvērtē situācija atbilstoši OVP kartē uzrādītajiem kaitīgajiem darba vides faktoriem, izmeklējumu rezultātiem un atkarībā no indikācijām konkrētajā situācijā.

Iespējamo ierakstu piemēri:

- Darbam ar ķīmiskām vielām obligāti strādāt darba vietā ar pietiekamu atsūces ventilāciju, kā arī lietot atbilstošus individuālus elpceļu aizsardzības līdzekļus.
- Darbam ar ķīmiskām vielām obligāti lietot atbilstošus cimdus aizsardzībai no ķīmiskajām vielām. Pirms darba lietot aizsargkrēmu roku ādai.
- Strādājot putekļainā vidē, obligāti strādāt darba vietā ar pietiekamu atsūces ventilāciju, kā arī obligāti lietot putekļu veidam un koncentrācijai atbilstošus individuālus elpošanas ceļu aizsardzības līdzekļus.
- Nodrošināt strādājošā vakcināciju pret ērcu encefalītu.
- Nodrošināt strādājošā vakcināciju pret B vīrusu hepatītu (*vai kādu citu vakcināciju pret kādu citu infekciju atbilstoši OVP kartē uzrādītajam kaitīgajam faktoram*).
- Nodrošināt darbam cimdus, kuri nesatur lateksu.
- Darbam pazeminātā apkārtējās vides temperatūrā nodrošināt atbilstošu darba apģērbu.
- Darbam paaugstinātā apkārtējās vides temperatūrā nodrošināt dzeramā ūdens pieejamību.
- Darbam troksnī izmantot individuālus dzirdes aizsardzības līdzekļus, kuri nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni.
- Darbam ar rokas vibroinstrumentiem nodrošināt vibrāciju absorbējošus cimdus, veikt darba aprikojuma regulāras apkopes, lai samazinātu vibrācijas līmeni.
- Kontakts ar vibrāciju nedrīkst pārsniegt ekspozīcijas robežvērtību.
- Samazināt vokālu pārslodzi, izmantojot mikrofonu un akustiskas sistēmas.
- Nodrošināt mehāniskus palīglīdzekļus smagumu pārvietošanai.
- Apmācīt pareizai smagumu pārvietošanai.
- Nodrošināt darba vietas aprikojumu atbilstoši ergonomikas pamatprincipiem.
- Strādājot, ievērot darba laika un atpūtas pārtraukumu režīmu.
- Darbam ar datoru nepieciešamas brilles.
- Strādājot, obligāti izmantot atbilstošas brilles (*ja darbs tiek veikts īpašos darba apstākļos, un redzes traucējumu dēļ pastāv nelaimes gadījumu risks, vai darbā ir pastiprināta redzes piepūle*).
- Nozīmēta papildus izmeklēšana. Galīgais atzinums pēc izmeklējumu rezultātu saņemšanas.
- Veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam līdz 20.10.2010. (līdz ārstēšanas beigām). Galīgā atzinuma saņemšanai ārpuskārtas OVP pēc 20.10.2010.
- Galīgā atzinuma saņemšanai par veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam strādājošais nosūtams uz Paula Stradiņa KUS Aroda un radiācijas medicīnas centru.

ATCERĪETIES!

OVP kartes II sadaļā sniegtā informācija adresēta **darba devējam**, tādēļ:

- arodslimību ārsta atzinumā sniegtajai informācijai jābūt formulētai pēc iespējas **darba devējam skaidrā un saprotamā veidā**,
- ieteikumiem jābūt **reāli izpildāmiem**,
- informācija nedrīkst būt **pretrunīga**,
- **nav pieļaujami** citu speciālistu, izņemot arodslimību ārsta, ieraksti OVP kartē.

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

DARBA DROŠĪBAS un
VIDES VESELĪBAS INSTITŪTS
RSU aģentūra

Nr. 20-2010

PAPILDU INFORMĀCIJA UN KONSULTĀCIJAS PAR DARBA AIZSARDZĪBAS JAUTĀJUMIEM:

LATVIJAS ARODSLIMĪBU ĀRSTU BIEDRĪBĀ

Dzirciema ielā 16, A korp. 708. kab., Rīgā, LV-1007
Tālrunis: 67409139
www.arodslimibas.lv

PAULA STRADIŅA KUS ARODA UN RADIĀCIJAS MEDICĪNAS CENTRĀ

Pilsoņu ielā 13, 40. korp., Rīgā, LV-1002
Tālrunis: 67095323, 67069291
arodcentrs@stradini.lv

VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRAS (VSAA) VESELĪBAS APRŪPES UN REHABILITĀCIJAS NODAĻĀ

Lāčplēša ielā 70a, Rīgā, LV-1011,
Tālrunis: 67013619, fakss: 67011814
vai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļās
www.vsaa.gov.lv

VALSTS DARBA INSPEKCIJĀ

K. Valdemāra ielā 38, Rīgā, LV-1010
Tālrunis: 67186522, 67186523
vai Valsts darba inspekcijas reģionālajās inspekcijās
www.vdi.gov.lv

LATVIJAS REPUBLIKAS
LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA

VALSTS DARBA INSPEKCIJA

Šis materiāls ir izdots ar Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūras atbalstu kā daļa no Darba aizsardzības preventīvo pasākumu plāna.

Informācija par darba aizsardzības jautājumiem – www.osha.lv

Materiālu sagatavoja: Rīgas Stradiņa universitātes Darba drošības un vides veselības institūts, 2010. Bezmaksas izdevums.